

ПРОКЛАМЦИЈА

МОМЕ ДРАГОМ НАРОДУ

СРБИ!

Ја сам вас 1. Декембра прошле године по други пут позвао на оружје; позвао сам вас овај пут не само у име ослобођења наше подјармљене браће, но и **У ИМЕ НЕЗАВИСНОСТИ НАШЕ ДРАГЕ ОТАЦБИНЕ СРБИЈЕ.**

Ма да се ви још не бесте ни одморили од тешке неравне борбе, коју први пут водимо, у савезу са нашом црногорском браћом, против велике отоманске царевине; ма да се још не бесте ни опоравили од големих жртава, које тада поднесмо, — ви се ипак одазвасте позиву свога владоаца, као достојни потомци својих славних предака.

Борећи се и против непријатеља, оружјем свагда, а бројем често надмоћнијег, и против љуте зиме, која тада владала, ви освајасте јаке градове и непроходне кланце, које непријатељ беше носео. Савлађујући и људске и природне препреке, ви корачасте од једне победе другој. У кратком времену од шест недеља дана, ви продресте брзином муње на Косово, где после пет стотина година би отпевана победна песма српска у тужној цркви Грачаница.

Више хиљада непријатељских војника падоше у ваше руке, као и други многобројни трофеји: многе заставе непријатељске, око три стотине топова и више хиљада пушака најновије системе, поред неизмерне количине муниције свакога рода. У сјајном лету вашем требаше вам још само један корак напред, па да се српске победоносне заставе развију и у Принитини, Скопљу и Призрену, овим старим престоницама Неманића, но примирје закључено 19. Јануара ове године претече вас и заустави.

Срби! Вашим победоносним походом повесница српска би обogaћена новим сјајним листовима. Победна имена: Св. Никола, Бела Паланка, Пирот, Ниш, Грделица и Врања, остају да се вечно блистају у повесници, као звезде, које ће даљном потомству осветљавати ваше врлине и показивати свету све, што је кадар да изврши један мали народ одушевљен патриотством, а вођен идејом слободе.

Нека вам је хвала пред Богом и људма, Моји дивни јунаци!

Благодарећи нашим племенитим жртвама, ми смо били сретни да видимо **ОСЛОБОЂЕН** знатан број наше подјармљене браће, да их видимо слободне, и да се с њима, сад први пут после Косова, братски загрлимо.

Ако сам Ја 1. Декембра прошле године огласио, да се прекидају савезе, у којима Србија не могла даље остати **БЕЗ СВОГ ПОНИЖЕЊА**; ако сам Ја тада вазалство Србије прекинуо, — ви сте, храбри борци српски, на бојноме пољу потврдили, да је Србија кадра да уђе у ред независних др-

жава, да је кадра своју независност да извојује, и да у исти мах, да јемства, да ће је умети и бранити, ако затреба, и оружјем у руди.

Претходни уговор мира, закључен пред зидовима цариградским 19. Фебруара у Сан-Стефану, није ни Србију изгубио из вида. Веледушни цар, који је слободу источних хришћана узео под своју моћну заштиту, обвезао је Отоманску Порту, да се одрекне свога господарства над Србијом.

1. Јуна, за тим, састао се у Берлину конгрес великих сила, који је коначно уредно питања, покренута св. стефанским уговором. Он је понова испитао и српску ствар, коју је Мој опуномоћени министар иностраних дела заступао са толико мудрости и патриотства, да Ми је дужност, овом приликом, изјавити му јавно своју признателност.

Уговор, потписан 1. Јула у Берлину пуномоћницима великих сила, повратио је мир истоку. И ако овај уговор и није намирио све жеље српске, опет према приликама, у којима је ова велика међународна погодба утврђена, Србија има узрока да буде захвална на високој благонаклоности великих сила.

Европа је признала Србији независност, везавши је за један услов, који сам Ја примио, вољан, да га савесно испуним.

Европа је пристала, да највећи део оних становника Старе Србије, које смо ми ослободили, оставе с нама у државној заједници тако, да је Србија сад увећана више него четвртином свога дојаконшег земљишта.

Блага, дакле, која сам Ја сретан да могу об-

знанити Своме драгом Народу, то су: МИР, НЕЗАВИСНОСТ СРБИЈЕ и ОСЛОБОЂЕЊЕ једног знатног дела наше патничке браће.

Обезбеђени благодетима мира, примљени у ред независних држава, поткрепљени заједницом наших нових суграђана, закљоњени новим јаким границама, — ми смо добили нову чврсту основу за повољан развитак.

Ми смо ове резултате искупили скупим жртвама. Међу нама нема ни једнога, који за њих није поднео осетних удара било у губитку својих најдражијих, било у своме имању, било у своме здрављу; но и ако је сваки од нас појединце сиромашнији, но што је био пре рата, сви скупа смо и јачи и богатији. Сви скупа имамо узрока, да будемо и задовољни и поносни. Ко је од нас преживео кризе и опасности, кроз које смо прошли, тај има права, да живи у поносној свести, **ДА НИЈЕ УЗАЛУД ЖИВЕО**; они пак јунаци, којима је суђено било, да, покривајући славом наше заставе, остану на пољу части и слободе, остаће да живе вечно у успомени захвалног потомства, да се славе у повесници источног препорођења.

Ми смо према њима већ извршили једну патриотску дужност, издавши на последњој скупштини народној закон, који достојно обезбеђује опстанак удовица и сирочади њихових, као и опстанак наших рањених, који су за рад неспособни постали.

Срби! од данас престаје ратно стање у Србији, а с њим престају и неке од оних особених мера, које је ратно стање изазвало, докле опет неке друге

мере и даље остају, као потребне до потпуног пре-
лаза у редовно стање.

Враћајући се сад пословима мира, имајмо на
уму, да су догађаји створили Србији нов положај.
Ушавши у ред независних држава, Србија је при-
мила на себе много већу одговорност, како за своје
спољне одношаје, тако и за свој унутрашњи рад.
Независна Србија мора бити сложна, озбиљна, мора
у свима својим предузетцима ићи измереним ко-
рацима, како да се, с једне стране, потпуно ко-
ристи својим драгоценим тековинама, а с друге,
да сад више но икада обезбеди себи симпатије
европских држава, које су нас примиле у своју
средину. С поља мудри, а унутра чврсти одношаји,
— то су једини путеви, на којима може процветати
НЕЗАВИСНА СРБИЈА.

Нека је Господ Бог узме под своје свемоћно
закриље!

У Београду, 10. Августа 1878.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.
КЕЊАЗ СРПСКИ

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЕЊАЗ СРПСКИ,

На предлог Нашег Министарског Савета,

Узимајући у обзир, да је Нашом Прокламацијом
данас обнародован Берлински уговор, којим је призната
независност Србије, са земљишним увећањем,
и да је истом Прокламацијом проглашен мир између
Србије и Турске,

Имајући у виду члан III. закона од 5. Јула
1878. (Срп. Нов. бр. 151.) о узимању на знање и
одобрењу привремених закона и наређења,

Решавамо:

Члан I.

Престају важити од данас закључно:

1., Указ од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр.
137.) о ванредном или ратном стању у старим гра-
ницама Србије;

2., Привремени закон од 1. Децембра 1877.
(Збор. 32. стр. 143.) о преком суду;

3., Привремени закон од 1. Децембра 1877.
(Збор. 32. стр. 148.) о привременом уклањању чи-
новника са звања и одређивању на вршење друге
дужности;